

# ВЫНСЬӨДӨМА

Коми Республикаса Веськӧдлан котырлӧн  
2020 во лӧддза-номъя тӧлысь 15 лунся 304 №-а шуӧмӧн  
(8 №-а содтӧд)

“Додз нюр” республика тӧдчанлуна  
канму вӧр-ва заказник йылысь

## ПОЛОЖЕНИЕ

### 1. Панас

“Додз нюр” республика тӧдчанлуна канму вӧр-ва заказник (водзӧ – заказник) артмӧдӧма “Коми АССР-ын заказникъяс да вӧр-ва памятникъяс индӧм йылысь” Коми АССР-са Министръяс Сӧветлӧн 1978 во вӧльгым тӧлысь 30 лунся 484 №-а шуӧмӧн.

Заказник лӧӧ республика тӧдчанлуна торйӧн ёна видзан вӧр-ва мутасӧн (водзӧ – ООПТ) да сылӧн эм гидрологическӧй (нюрвывса) нырвизь.

ООПТ-лӧн тыр ним: “Додз нюр” республика тӧдчанлуна канму вӧр-ва заказник.

ООПТ-лӧн дженьыд ним: “Додз нюр” заказник.

Заказниксӧ артмӧдӧма вына кадколаст урчиттӧг да заказниклӧн мудорьясын меститчысь му участокьясӧ вӧдитчысьяслысь, кутысьяслысь да кийн кутысьяслысь босьттӧг.

Заказник котыртан да сійӧс уджӧдан юкӧнын канмусянь веськӧдлӧмыс, заказник видзан да сыӧн вӧдитчан юкӧнын канму дӧзьӧрыс збыльмӧдсӧ Коми Республикаса Веськӧдлан котырӧн уполномочитӧм Коми Республикаса олӧмӧ пӧртысь власьт органӧн да (либӧ) сылӧн ведомствоувса канму учреждениеӧн, кодлы сетӧма лӧсялана уджмогъясӧ (водзӧ – заказникӧн веськӧдлысь орган).

## 2. Заказник артмөдан медшөр могъяс да сылөн могъяс

2.1. Заказниксө артмөдома сөмын тані паныдасьлысь нюр комплекс видзөм могысь.

2.2. Заказниклөн шөр могъяс:

видзны экологическөй өтвесьталунсө;

видзны ландшафтнөй да биологическөй унапөлөслунсө, сы лыдын шоча паныдасьлысь быдмөг сикасьяслысь быдманінъяссө;

видзны ва экосистемаяслысь гидрологическөй режимсө;

туявны вөр-ва комплексъясын ывлывса процессъяссө да видзөдны экосистемаяслөн серпас вежсьөм бөрся.

## 3. Заказниклөн меститчанін да площадь

3.1. Заказник меститчө “Көрткерөс” муниципальнөй районса муниципальнөй юкөнлөн мутасын Додз сиктъянь 3 км асыв-лунывланы, Көрткерөсса лесничестволөн Көрткерөсса участковөй лесничестволөн 37, 38, 68-70 кварталъяслөн мудоръясын.

Заказник меститчанінлысь карта-схемасө вайөдөма тайө Положение дорө 1 содтөдын\*.

3.2. Заказник мутаслөн площадьыс лоө 305 га.

---

\* Оз йөзөдсы.

## 4. Заказниклөн мудоръяс

4.1. Заказниклөн мудорыс мунө Көрткерөсса лесничестволөн Көрткерөсса участковөй лесничестволөн 37 кварталса 15 выделлөн рытив-луныв помсянь 37 кварталса 15 выделлөн рытивыв да войыв мудоръясті, 38 кварталса 21, 20 выделясьлөн войыв мудоръясті, 38 кварталса 20, 21 выделясьлөн асывыв мудоръясті, 69 кварталса 2 выделлөн асывыв

мудорті, 70 кварталса 7 выделлөн войвыв, асыввыв да лунвыв мудорьясті, 69 кварталса 2 выделлөн лунвыв мудорті, 68 кварталса 3, 4 выдельяслөн лунвыв мудорьясті, 68 кварталса 3 выделлөн лунвыв да рытиввыв мудорьясті петан чутөдз.

4.2. Заказниклысь мудорьяссö петкөдлöма карта-схема вылын тайö Положение дорö 2 содтöдын\*.

---

\* Оз йöзöдсьы.

## 5. Заказниклөн мудорьясын меститчысь видзан вөр-ва комплексъяс да налөн компонентъяс

Заказниклөн видзан вөр-ва комплексөн лоö Додз нюр нюр, мый лöсялö олиготрофнöй нитшка сикаслы. Сылөн кызвын юкöнын меститчöны вöртöм мусюра-тыя-йöнöда комплексъяс. Мусюръясыс озырöсь нюрвывса момга турунөн (*Chamaedaphne calyculata*), кузьмöс корья подбелөн (*Andromeda polifolia*), гöгрöс турипувйөн (*Oxycoccus palustris*), мырпомөн (*Rubus chamaemorus*), влагалищнöй гöнаюрөн (*Eriophorum vaginatum*), сідзжö паныдасьлöны керч (*Ledum palustre*), этша дзоридза эжөр (*Carex pauciflora*), обыкновеннöй чöдлач (*Vaccinium uliginosum*), ляк кыз (*Betula nana*) да гöгрöс корья лысва турун (*Drosera rotundifolia*). Нюр нитшьясөн (магелланскöй нюр нитш (*Drosera rotundifolia*), кузьмöс корья нюр нитш (*Sphagnum angustifolium*) да мукöд) вевттьöма 100%. Комплекс площадьлысь медыджыд юкөнсö босьтöны шыльыд участокъяс, кутшöмьясöс абу тыртöма ваөн. Найöс вевттьöма шейхцерияя-эжöра-нитшка эшкынъясөн. Турун веркöсын доминантъясөн лоöны нюрвыв шейхцерия (*Scheuchzeria palustris*) да зыбуч эжөр (*Carex limosa*) либö бутыльчатöй эжөр (*C. rostrata*), нитшка яруссыс артмö балтийскöй нюр нитшкысь (*Sphagnum balticum*) либö ылöдчан нюр нитшкысь (*Sphagnum fallax*). Нюр дорса шыльыд участокъяс вылын шейхцерияя-эжöра-нитшка зыбучьяс вежсьöны кадвужа-эжöра-нитшка öткотырьясөн.

Нюр дорса шылъыд участокъяс юкӧнын эмӧсь шоча паныдасъысь вутшъяс. Тані сӧвмӧмаӧсь шоча паныдасъысь кыддза да обыкновеннӧй пожӧма (*Pinus sylvestris*) куста-туруна-нитшка котыръяс. Туруна-куста веркӧс озыр кузьмӧс коръя подбелӧн, гӧгрӧс турипувйӧн, зыбуч кузйӧн (*Equisetum fluviatile*), кадвужӧн (*Menyanthes trifoliata*). Нитшка веркӧс артмӧ: магелланскӧй нюр нитшкысь, кузьмӧс коръя нюр нитшкысь да мукӧд), веж нитшъяскӧд сорасӧн: идзасрӧма страминергон (*Straminergon stramineum*), обыкновеннӧй политрихум (*Polytrichum commune*) да мукӧд. Йӧнӧдъясыс туруна-нитшкаӧсь. Турунъяс лыдысь вылынджык индӧм сикасъяс кындзи паськалӧмаӧсь зыбуч эжӧр да нюрвыв шейхцерия.

Нюрыс абу озыр сикасъясӧн да сӧні быдмӧ 40 гӧгӧр сикас. Джынсьыс унджык таксоныс торъялӧны вежласьтӧмлунӧн да артмӧдӧны сійӧ либӧ мӧд быдмӧг ӧткотырлысь пертассӧ, лӧны доминантӧн. Мусюра-тыя комплекса шейхцерия-эжӧра-нитшка зыбучьясын паныдасьлӧ еджыд ӧчеретник (*Rhynchospora alba*) – Коми Республикаса гӧрд небӧгӧ (2019) пыртӧм гежӧд сикас.

## 6. Заказник торйӧн ёна видзан режим

6.1. Заказниклӧн мутасын оз позь вӧчны овмӧс нуӧдан да мукӧд удж, мый вӧсна вермас торкъсыны экосистемаяслӧн дзоньлуныс, сы лыдын:

- 1) капитальнӧя стрӧитан объектъяс стрӧитӧм;
- 2) линейнӧй объектъяс стрӧитӧм, тайӧ Положениелӧн 6.2 пунктын индӧм случайяс кындзи;
- 3) абу капитальнӧй стрӧйбаяс да сооружениеяс стрӧитӧм, заказниклысь уджалӧмсӧ могмӧдӧм могысь стрӧитӧм кындзи;
- 4) пуяс да кустъяс кералӧм да механическӧя жугӧдӧм (виччысьтӧм да аварийнӧй ситуацияяс кындзи);
- 5) абу пуа вӧр ресурсъяс, вӧрса сӧян-юан да бурдӧдан быдмӧгъяс заптӧм да чукӧртӧм, индӧм ресурсъяссӧ да быдмӧгъяссӧ гражданаӧн асланыс могъяс вылӧ заптӧм да чукӧртӧм кындзи;

6) прöмыслöвöя кыйсьöм;

7) муяс бурмöдöм;

8) химия препаратъяс да мувердас видзöм да наöн вöдитчöм;

9) туйясысь, кутшöмьяс эмöсь, да торйöн индöм местаясысь бокин механизируйтöм транспортлөн ветлöм да сулалöм (заказник видзöм серти мероприятиеяс, а сідзжö заказниклөн мудорьясын меститчысь вөр-ва комплексъяс да налысь компонентъяс видзöм да бөр лöсьöдöм серти мероприятиеяс нуöдöмкöд йитчöм случайяс кындзи), механической транспорт средствояс кындзи, кодъяс ветлöдлöны да сулалöны тöвнас, кор усьöма лым сэк, кор оз лэдзны му эжöд, быдмөгъяс да вөр пуктасьяс жугöдöмсö;

10) туясян (корсьысян, геофизической, геологоразведочной) уджъяс, муывьса да механизируйтöм средствоясöн вöдитчöмкöд да му эжöд да быдмөгъяс тшыкöдöмкöд абу йитчöм уджъяс кындзи;

11) мупытшса озырлун, сы лыдын трунда, корсьöм да перйöм;

12) заказниклысь мутас ёгöсьтöм да няйтчöдöм, а сідзжö производство да потребление шыбласьяс меститöм (видзöм да гуалöм), ортсö лэдзан ва нуöдöм;

13) геологической, ботанической, зоологической да мукöд коллекция чукöртöм, наука-туялан могъяс вылö найöс чукöртöм кындзи заказникöн веськöдлысь органкöд сöгласуйтöмön;

14) му эжöд да быдмөгъяс тшыкöдöм, вöчны позяна удж сикасыяс збыльмöдöм кындзи;

15) лэбач позьяс жугöдöм;

16) аншлагъяс, шлагбаумьяс, стендъяс, мудор петкöдлысь сюрьяяс, мукöд юöртан пас да индалысь, экологической ордымьясса да шойччан местаясса оборудование бырöдöм да торкöм, пуяс вылын гижалöм да пасьяс вöчöм.

6.2. Заказниклөн мутасын позьö:

1) нуöдны наука-туялан уджъяс заказникöн веськöдлысь органкöд сöгласуйтöмön;

2) кыйсыны любительскöя да спортивнöя оланпастэчасöн урчитöм пöрадокын;

3) котыртны да нуöдны вöр овмöс, нуöдны вöрьясын пöжарысь да санитарнöй боксянь видзчысьöмсö могмöдан мероприятиея вöр йитöдьяс ладмöдан юкöнын оланпастэчасöн урчитöм пöрадокын тайö Положениелөн 6.1 пункта корöмьяс тöд вылö босьтöмөн;

4) стрöитны, выльмöдны, уджöдны линейнöй объектьяс сэк, кор найöс меститны мöд позянлуныс абу, а сідзжö заказник уджöдöмсö могмöдöм могысь, заказникөн веськöдлан органкöд сöгласуйтöмөн;

5) капиталнöя дзоньтавны линейнöй объектьяс заказникөн веськöдлысь органкöд сöгласуйтöмөн;

6) нуöдны овмöс да мукöд уджлысь мöд сикасьяс, мыйясысь абу öлöдöма вöр-ваөн вöдитчан да гөгöртас видзан юкöнын оланпастэчасöн да тайö Положениеөн, оланпастэчасöн урчитöм пöрадокын.

## 7. Бöртас

7.1. Заказниксö, сы лыдын сылөн мутасын меститчысь вöр-ва комплексьяссö да налысь компонентьяссö, видзöны вöр-ваөн вöдитчан да гөгöртас видзан юкöнын оланпастэчас серти.

7.2. Заказниклөн вöр-ва комплексьяслы да налөн компонентьяслы лектор вöчан грöз артмöм дырйи сылөн мутасын вöчны позяна удж сикасьяссö дзескöдöны, недыр кад кежлö дугöдöны либö дугöдöны пöрадокын, кутшöмöс урчитöма федеральнöй оланпастэчасөн.

7.3. Заказниклысь мутассö места вылын индöны öлöдан да юöртан пасьяс сувтöдöмөн, а сідзжö торйöдöны тематическöй картография материальяс вылын.

7.4. Заказниклөн вöр-ва комплексьяслы либö налөн компонентьяслы вöчöм лекторсö колö вештыны Россия Федерацияса оланпастэчас серти.

7.5. Йӧзӧс, кодъяс мыжаӧсь заказник торйӧн ёна видзан урчитӧм режим торкӧмын, кыскӧны кывкутӧмӧ Россия Федерацияса оланпастэчас серти.

7.6. Заказник торйӧн ёна видзан урчитӧм режимлӧн уджалӧм да сійӧс могмӧдӧм серти мероприятиеяс збыльмӧдсьӧны Коми Республикаса республиканскӧй съӧмкуд съӧм да оланпастэчасӧн абу ӧлӧдӧм мукӧд ӧшмӧс тшӧт весьтӧ.

---

Пасйӧд. Меститчанінсӧ да мудорьяссӧ опишитӧма Кӧрткерӧсса лесничестволысь 1992 вося вӧр овмӧс котыртан да нуӧдан материалъяс тӧд вылӧ босьтӧмӧн.